

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

7 martie 2024*

„Recurs – Acțiune în despăgubire – Răspundere extracontractuală a Uniunii Europene – Comportament pretins nelegal al Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) – Comunicat de presă al OLAF – Protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii – Regulamentul (UE) 2018/1725 – Articolul 3 punctul 1 – Noțiunile de «date cu caracter personal» și de «persoană fizică identificabilă» – Investigații efectuate de OLAF – Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 – Presumpția de nevinovăție – Dreptul la bună administrare”

În cauza C-479/22 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 14 iulie 2022,

OC, reprezentată de I. Ktenidis, dikigoros,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de T. Adamopoulos, J. Baquero Cruz, F. Blanc Simonetti și A. Bouchagiar, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul T. von Danwitz (raportor), președinte de cameră, și doamnei P. G. Xuereb și A. Kumin, judecători,

avocat general: domnul N. Emiliou,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

* Limba de procedură: greaca.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, OC solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 4 mai 2022, OC/Comisia (T-384/20, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2022:273), prin care Tribunalul a respins acțiunea recurentei formulată în temeiul articolului 268 TFUE având ca obiect repararea prejudiciului pe care aceasta l-ar fi suferit din cauza Comunicatului de presă nr. 13/2020 al Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) din 5 mai 2020, intitulat „O investigație efectuată de OLAF dezvăluie o fraudă legată de finanțarea cercetării în Grecia” (*OLAF investigation uncovers research funding fraud in Greece*) (denumit în continuare „comunicatul de presă în litigiu”), în măsura în care OLAF ar fi efectuat o prelucrare ilegală a datelor sale personale și s-ar fi vehiculat informații false în privința sa.

I. Cadrul juridic

A. Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013

- 2 Articolul 5 din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO 2013, L 248, p. 1, intitulat „Începerea investigațiilor”, prevede la alineatul (1):

„Directorul general poate începe o investigație atunci când există o suspiciune suficientă, care se poate baza și pe informații furnizate de orice parte terță sau pe informații anonime, privind existența unui act de fraudă, de corupție sau a oricărei alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale Uniunii [Europene]. Decizia directorului general de a începe sau nu o investigație ține seama de prioritățile politicii de investigare și de planul anual de gestionare al [OLAF], stabilit în conformitate cu articolul 17 alineatul (5). Respectiva decizie ia în considerare, de asemenea, necesitatea utilizării eficiente a resurselor [OLAF] și proporționalitatea mijloacelor folosite. În ceea ce privește investigațiile interne, se ține seama de instituția, organismul, oficiul sau agenția cea(cel) mai bine plasată pentru a efectua aceste investigații, în special în funcție de natura faptelor, impactul financiar real sau potențial al cazului și probabilitatea unor urmări judiciare.”

- 3 Articolul 9 din acest regulament, intitulat „Garanții procedurale”, prevede la alineatul (1):

„În cadrul investigațiilor sale, [OLAF] caută probe în favoarea și împotriva persoanei vizate. Investigațiile se realizează în mod obiectiv și imparțial, respectând principiul prezumției de nevinovăție și garanțiile procedurale prevăzute de prezentul articol.”

- 4 Articolul 10 din regulamentul menționat, intitulat „Confidențialitatea și protecția datelor”, prevede:

„(1) Informațiile transmise sau obținute în cursul investigațiilor externe, indiferent de forma acestora, sunt protejate de dispozițiile relevante.

(2) Informațiile transmise sau obținute în cursul investigațiilor interne, indiferent de forma acestora, sunt supuse secretului profesional și se bucură de protecția acordată de normele aplicabile instituțiilor Uniunii.

[...]

(5) Directorul general se asigură că transmiterea oricăror informații publicului se realizează în mod neutru și imparțial, respectă confidențialitatea investigațiilor și respectă principiile prevăzute la acest articol și la articolul 9 alineatul (1).

[...]”

- 5 Articolul 11 din Regulamentul nr. 883/2013, intitulat „Raportul investigației și măsurile care urmează a fi întreprinse în urma investigațiilor”, prevede la alineatul (1):

„La încheierea unei investigații a oficiului, se redactează un raport sub autoritatea directorului general. Raportul include o prezentare a temeiului juridic al investigației, etapele procedurale urmate, faptele constatate și încadrarea lor juridică preliminară, impactul financiar estimat al faptelor constatate, respectarea garanțiilor procedurale în conformitate cu articolul 9 și concluziile investigației.

Raportul este însoțit de recomandările directorului general cu privire la întreprinderea sau nu a unei acțiuni. Aceste recomandări indică, după caz, orice acțiune disciplinară, administrativă, financiară și/sau judiciară din partea instituțiilor, organismelor, oficiilor și agențiilor și din partea autorităților competente ale statelor membre în cauză și specifică, în mod special, sumele estimate care urmează a fi recuperate, precum și încadrarea juridică preliminară a faptelor constatate.”

B. RGPD

- 6 Articolul 2 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1, denumit în continuare „RGPD”), intitulat „Domeniul de aplicare material”, prevede la alineatul (3):

„Pentru prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii, se aplică Regulamentul (CE) nr. 45/2001 [al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date (JO 2001, L 8, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 30, p. 142)]. Regulamentul (CE) nr. 45/2001 și alte acte juridice ale Uniunii aplicabile unei asemenea prelucrări a datelor cu caracter personal se adaptează la principiile și normele din prezentul regulament în conformitate cu articolul 98.”

7 Articolul 4 din RGPD, intitulat „Definiții”, are următorul cuprins:

„În sensul prezentului regulament:

1. «date cu caracter personal» înseamnă orice informație privind o persoană fizică identificată sau identificabilă («persoana vizată»); o persoană fizică identificabilă este o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare, cum ar fi un nume, un număr de identificare, date de localizare, un identificator online, sau la unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale fizice, fiziologice, genetice, psihice, economice, culturale sau sociale;

[...]

8 Articolul 98 din RGPD, intitulat „Revizuirea altor acte juridice ale Uniunii în materie de protecție a datelor”, prevede:

„Dacă este cazul, Comisia [Europeană] prezintă propuneri legislative în vederea modificării altor acte juridice ale Uniunii privind protecția datelor cu caracter personal, în vederea asigurării unei protecții uniforme și consecvente a persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea. Acest lucru privește în special normele referitoare la protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea de către instituțiile, organismele, oficiile și agențiile Uniunii, precum și normele referitoare la libera circulație a acestor date.”

C. Regulamentul (UE) 2018/1725

9 Considerentele (4), (5) și (16) ale Regulamentului (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Regulamentului nr. 45/2001 și a Deciziei nr. 1247/2002/CE (JO 2018, L 295, p. 39) au următorul cuprins:

„(4) [RGPD] prevede adaptarea Regulamentului (CE) nr. 45/2001 pentru a asigura un cadru solid și coerent în materia protecției datelor în Uniune și a permite aplicarea în paralel a acestuia din urmă cu [RGPD].

(5) Este în interesul unei abordări coerente a protecției datelor cu caracter personal în întreaga Uniune, precum și al liberei circulații a datelor cu caracter personal în Uniune ca normele de protecție a datelor ale instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii să fie aliniate cât mai mult posibil la normele de protecție a datelor adoptate pentru sectorul public din statele membre. Ori de câte ori dispozițiile din prezentul regulament urmează aceleași principii ca dispozițiile [RGPD], aceste două seturi de dispoziții ar trebui, în temeiul jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene («Curtea de Justiție»), să fie interpretate în mod omogen, în special pentru că structura prezentului regulament ar trebui înțeleasă ca fiind similară structurii [RGPD].

[...]

- (16) Principiile protecției datelor ar trebui să se aplice oricărei informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă. Datele cu caracter personal care au fost supuse pseudonimizării, care ar putea fi atribuite unei persoane fizice prin utilizarea de informații suplimentare, ar trebui considerate informații referitoare la o persoană fizică identificabilă. Pentru a se determina dacă o persoană fizică este identificabilă, ar trebui să se ia în considerare toate mijloacele, cum ar fi individualizarea, pe care este probabil, în mod rezonabil, să le utilizeze fie operatorul, fie o altă persoană, în scopul identificării, în mod direct sau indirect, a persoanei fizice respective. Pentru a se determina dacă este probabil, în mod rezonabil, să fie utilizate mijloace pentru identificarea persoanei fizice, ar trebui luați în considerare toți factorii obiectivi, precum costurile și intervalul de timp necesare pentru identificare, ținându-se seama atât de tehnologia disponibilă la momentul prelucrării, cât și de dezvoltarea tehnologică. Principiile protecției datelor ar trebui, prin urmare, să nu se aplice informațiilor anonime, adică informațiilor care nu sunt legate de o persoană fizică identificată sau identificabilă sau datelor cu caracter personal care sunt anonimizate astfel încât persoana vizată nu este sau nu mai este identificabilă. Prin urmare, prezentul regulament nu se aplică prelucrării unor astfel de informații anonime, inclusiv în cazul în care acestea sunt utilizate în scopuri statistice sau de cercetare.”
- 10 Articolul 2 din Regulamentul 2018/1725, intitulat „Domeniul de aplicare”, prevede la alineatul (1) că acest regulament „se aplică prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de toate instituțiile și organele Uniunii”.
- 11 Articolul 3 din regulamentul menționat, intitulat „Definiții”, prevede:
- „În sensul prezentului regulament:
1. «date cu caracter personal» înseamnă orice informație privind o persoană fizică identificată sau identificabilă [...]; o persoană fizică identificabilă este o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare, cum ar fi un nume, un număr de identificare, date de localizare, un identificator online, sau la unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale fizice, fiziologice, genetice, psihice, economice, culturale sau sociale a persoanei fizice respective;
- [...]
3. «prelucrare» înseamnă orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau asupra seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi [...] divulgarea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod [...]
- [...]
- 12 Articolele 4 și 5 din Regulamentul 2018/1725 enunță principiile legate de prelucrarea datelor cu caracter personal și, respectiv, condițiile de legalitate a prelucrării. Articolul 6 din acest regulament prevede elementele pe care operatorul trebuie să le ia în considerare pentru a stabili dacă prelucrarea în alt scop decât scopul pentru care datele au fost colectate inițial este compatibilă cu acest din urmă scop. În sfârșit, articolul 15 din regulamentul menționat stabilește lista informațiilor care se furnizează în cazul în care date cu caracter personal sunt colectate de la persoana vizată.

II. Istoricul litigiului

- 13 Istoricul litigiului, care figurează la punctele 1-8 din hotărârea atacată, poate fi rezumat în scopul prezentei proceduri după cum urmează.
- 14 Recurenta, de cetățenie greacă, este cercetătoare universitară în domeniile aplicațiilor în nanotehnologie, stocării energiei și biomedicinei.
- 15 În cursul anului 2007, aceasta a depus la Consiliul European pentru Cercetare o propunere de cercetare privind un proiect intitulat „Studiul trecerii de la micro la nano: baze, simulări și aplicații teoretice și experimentale” (denumit în continuare „proiectul”).
- 16 La 30 septembrie 2008, Comisia Comunităților Europene și Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis (Universitatea Aristotel din Salonic, Grecia) (denumită în continuare „Universitatea Aristotel”) au semnat acordul de grant nr. 211166 (denumit în continuare „acordul”) referitor la proiect. Universitatea Aristotel a fost desemnată drept instituție-gază a proiectului. La 15 iulie 2009, a intrat în vigoare un act adițional la acest acord, potrivit căruia Comisia a fost înlocuită de Agenția Executivă a Consiliului European pentru Cercetare (ERCEA), în calitate de cocontractantă a acestei universități.
- 17 Acordul prevedea o sumă maximă de 1 128 400 de euro drept grant pentru realizarea proiectului, care a fost acordat Universității Aristotel în calitate de beneficiar principal, recurenteii în calitate de cercetătoare principală, precum și unui alt institut de cercetare situat în Grecia, care a fost înlocuit la 25 februarie 2012 de un alt institut de cercetare situat în Germania. Proiectul a fost realizat într-un laborator al acestei universități, care era condus de tatăl recurenteii.
- 18 Proiectul a fost finalizat la 30 septembrie 2013, iar Universitatea Aristotel a declarat la ERCEA cheltuieli în valoare totală de 1 116 189,21 euro, incluzând cheltuieli cu personalul în cuantum de 255 219,37 euro, precum și un cuantum de 15 020,54 euro cu titlu de cheltuieli de deplasare. Aceasta a solicitat plata sumei respective în temeiul acordului.
- 19 În urma unui audit financiar *ex post*, ERCEA a concluzionat că cheltuielile cu personalul în cuantum de 245 525,43 de euro erau neeligibile și a decis să solicite Universității Aristotel rambursarea sumei respective, emițând o notă de debit în acest scop. Universitatea Aristotel a contestat temeinicia acestei note de debit la Tribunal. Prin Hotărârea din 17 ianuarie 2019, Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis/ERCEA (T-348/16 OP, EU:T:2019:14), Tribunalul a statuat că creanța care figurează în nota de debit emisă de ERCEA, prin care se solicita rambursarea de către această universitate a sumei de 245 525,43 de euro, era lipsită de temei în ceea ce privește suma de 233 611,75 de euro, corespunzătoare cheltuielilor eligibile. Această hotărâre a fost confirmată ulterior de Curte, în recurs, în Hotărârea din 14 ianuarie 2021, ERCEA/Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis (C-280/19 P, EU:C:2021:23).
- 20 Întrucât ERCEA a informat deopotrivă OLAF cu privire la rezultatele auditului său, directorul general al OLAF a decis la 29 mai 2015, în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul nr. 883/2013, să inițieze o investigație cu privire la eventuale nereguli sau la o eventuală fraudă în cadrul executării proiectului.
- 21 În raportul său final privind investigația, datat 11 noiembrie 2019, OLAF a prezentat mai multe constatări. În temeiul acestor constatări, OLAF a recomandat, pe de o parte, ERCEA să ia măsurile adecvate pentru recuperarea de la Universitatea Aristotel a sumelor considerate ca fiind

nedatorate. Pe de altă parte, OLAF a transmis acest raport autorităților judiciare naționale și le-a recomandat să inițieze proceduri cu privire la fraudă, precum și cu privire la fals și uz de fals împotriva recurentei, a tatălui acesteia și a anumitor membri ai personalului acestei universități.

- 22 La 5 mai 2020, OLAF a publicat comunicatul de presă în litigiu pe site-ul său internet. Acest comunicat, care menționa investigația amintită la punctele 20 și 21 din prezenta hotărâre, avea următorul cuprins:

„Protecția bugetului Uniunii prevăzut pentru cercetare a fost întotdeauna deosebit de importantă pentru [OLAF]. O fraudă complexă care implică un om de știință grec și rețeaua sa de cercetători internaționali a fost descoperită de investigatorii [OLAF].

Cazul implică o subvenție de aproximativ 1,1 milioane de euro din partea [ERCEA] pentru o universitate din Grecia. Banii urmau să finanțeze un proiect de cercetare condus de o tânără cercetătoare științifică promițătoare, al cărei tată era angajat la universitatea în cauză. Proiectul a implicat o rețea de peste 40 de cercetători din întreaga lume, sub conducerea cercetătoarei științifice din Grecia.

OLAF a început să aibă suspiciuni pentru prima dată atunci când a descoperit modul în care se presupune că ar fi fost plătiți cercetătorii internaționali. Pe numele unor cercetători individuali erau emise cecuri, care ulterior erau depuse în conturi bancare cu titulari multipli. Suspiciunile s-au înmulțit atunci când s-a constatat că cecurile au fost depuse personal în conturile bancare de către cercetătoarea științifică principală.

În aceste condiții, echipa investigatorilor OLAF a decis să efectueze un control la fața locului la universitatea în cauză. În pofida încercărilor cercetătoarei principale de a obstrucționa investigația, cu ajutorul autorităților naționale elene de aplicare a legii care au acordat acces la conturile bancare și pe baza investigațiilor criminalistice digitale efectuate de OLAF, OLAF a putut să reconstituie adevărata istorie din spatele fraudei.

Au fost găsite dovezi solide care demonstrează că cercetătoarea științifică principală deschisese conturile bancare utilizate pentru «plata» cercetătorilor internaționali și se constituise cotitulară a acestor conturi pentru a avea acces la fonduri. OLAF a urmărit piste financiare și a reușit să demonstreze că sume importante au fost retrase în numerar de cercetătoarea științifică sau au fost transferate în contul personal al acesteia. Anumiți cercetători despre care s-a spus că au fost implicați în proiectul de cercetare au fost contactați de OLAF. Niciunul dintre ei nu știa că numele lor era legat de proiect și nici nu avea cunoștința de conturile bancare deschise în numele lor sau de eventualele plăți efectuate în favoarea lor.

[...]

Investigația s-a încheiat în luna noiembrie a anului trecut cu recomandări adresate ERCEA de a recupera aproximativ 190 000 de euro (partea din grantul de 1,1 milioane de euro pretins plătită cercetătorilor internaționali), precum și autorităților naționale de a iniția proceduri judiciare împotriva persoanelor implicate.”

III. Acțiunea în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 23 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 16 iunie 2020, recurenta a introdus o acțiune în temeiul articolului 268 TFUE, având ca obiect obligarea Comisiei la repararea prejudiciului moral pe care i l-ar fi cauzat comunicatul de presă în litigiu.
- 24 În susținerea acțiunii, recurenta a susținut că, prin publicarea comunicatului de presă în litigiu, OLAF a încălcat în mod flagrant dispozițiile Regulamentului 2018/1725 referitoare la protecția datelor cu caracter personal, principiul prezumției de nevinovăție prevăzut la articolul 48 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), precum și la articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2013, obligația de a respecta confidențialitatea investigațiilor, prevăzută la articolul 10 alineatul (5) din acest din urmă regulament, dreptul la bună administrare, prevăzut la articolul 41 din cartă, precum și principiul proporționalității.
- 25 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a respins toate criticile invocate de recurentă împotriva OLAF și a respins în totalitate acțiunea formulată de aceasta.

IV. Concluziile părților

- 26 Prin recursul formulat, recurenta solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate;
 - soluționarea definitivă a acțiunii și
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată aferente atât procedurii de recurs, cât și procedurii în fața Tribunalului.
- 27 Comisia solicită Curții:
- respingerea recursului și
 - obligarea recurenteii la plata cheltuielilor de judecată.

V. Cu privire la recurs

- 28 În susținerea recursului formulat, recurenta invocă trei motive, întemeiate, primul, pe o interpretare eronată a noțiunii de „persoană fizică identificabilă” în sensul articolului 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725, al doilea, pe o interpretare eronată a articolului 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2013 și a articolului 48 alineatul (1) din cartă coroborate cu articolul 6 paragraful 2 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), în ceea ce privește domeniul de aplicare al prezumției de nevinovăție, precum și, al treilea, pe o denaturare a elementelor de probă aferente încălcării articolului 41 din cartă referitor la dreptul la bună administrare.

A. Cu privire la primul motiv

- 29 Prin intermediul primului motiv de recurs, care este împărțit în patru aspecte, recurenta susține că Tribunalul a încălcat dreptul Uniunii concluzionând, la punctele 91 și 92 din hotărârea atacată, că recurenta nu a dovedit că acest comunicat de presă în litigiu, singur, dar și cu ajutorul unor mijloace care puteau să fi utilizate în mod rezonabil de un cititor, permisesse să o identifice, astfel încât informațiile cuprinse în comunicatul respectiv nu ar intra sub incidența noțiunii de „date cu caracter personal” în sensul articolului 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725 și că acest regulament nu ar fi aplicabil.

1. Cu privire la primul și al doilea aspect ale primului motiv

a) Argumentația părților

- 30 Prin intermediul primului și al celui de al doilea aspect ale primului motiv, care trebuie analizate împreună, recurenta reproșează Tribunalului că a aplicat criteriile juridice eronate pentru interpretarea noțiunii de „persoană fizică identificabilă” care figurează la articolul 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725.
- 31 În ceea ce privește primul aspect, recurenta susține că, la punctul 49 din hotărârea atacată, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept statuând că identificarea acesteia trebuia să decurgă din comunicatul de presă în litigiu și nu putea rezulta din elemente exterioare sau complementare care nu țin de comportamentul reproșat OLAF. Potrivit jurisprudenței Curții, ar fi inerent noțiunii de „identificare indirectă” ca elemente suplimentare să fie necesare pentru identificare, astfel de elemente putând fi la dispoziția unei alte persoane decât operatorul (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 octombrie 2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, punctele 39 și 41).
- 32 Tribunalul ar fi considerat astfel în mod eronat, la punctul 76 din hotărârea atacată, că o persoană fizică la care se raportează o informație este „identificabilă”, în sensul acestui articolului 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725, numai dacă identitatea sa poate fi stabilită de un „cititor mediu” care nu dispune el însuși de elemente suplimentare care să îi permită să stabilească identitatea persoanei la care se raportează informația. Dimpotrivă, această dispoziție ar viza orice altă persoană decât operatorul care dispune de astfel de elemente. Prin urmare, la punctele 81, 82 și 87 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi refuzat în mod eronat să ia în considerare împrejurarea că jurnalistul german menționat la punctul 77 din hotărârea atacată o identificase ca fiind persoana vizată de comunicatul de presă în litigiu. Tribunalul ar fi trebuit să statueze că ea putea fi identificată de un cititor care dispune de elemente suplimentare, similar celui jurnalist german, și că, în toate cazurile, identificatorii care figurau în comunicatul de presă în litigiu erau în măsură să conducă la identificarea sa de către membrii familiei sale și de colegii ei care îi cunoșteau parcursul profesional, precum și angajamentul său în calitate de cercetătoare principală în cadrul proiectului.
- 33 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv, recurenta susține că la punctele 65, 67 și 68 din hotărârea atacată Tribunalul a săvârșit o eroare de drept considerând că numai mijloacele minore sau nesemnificative, susceptibile să demonstreze cu ușurință și rapid identitatea persoanei la care se raportează informația, intră în sfera noțiunii de „mijloace care pot, în mod rezonabil, să fie utilizate” pentru identificarea persoanei la care se raportează datele cu caracter personal. Astfel, considerentul (16) al Regulamentului 2018/1725 ar enunța doar că, pentru a determina

dacă este probabil, în mod rezonabil, să fie utilizate mijloace pentru identificarea persoanei fizice, ar trebui luate în considerare costurile și intervalul de timp necesare pentru identificare, fără a impune ca aceste costuri sau acest interval de timp să fie minime ori ne semnificative.

- 34 Comisia solicită respingerea primului și a celui de al doilea aspect ale primului motiv.
- 35 În ceea ce privește primul aspect, această instituție susține că Regulamentul 2018/1725 reține „riscul de identificare” drept criteriu de definire a posibilității de identificare și se referă la necesitatea de a lua în considerare „toți factorii obiectivi” pentru determinarea acestui risc. Astfel, simpla posibilitate ipotetică de a distinge o persoană nu ar fi suficientă pentru ca aceasta să fie considerată „identificabilă”. Amintind totodată că recursul se limitează la chestiuni de drept, Comisia arată că Tribunalul a examinat susținerile factuale ale recurente pentru a stabili dacă aceasta putea fi identificată, direct sau indirect, subliniind în același timp că recurente îi revenea sarcina de a dovedi că erau îndeplinite condițiile răspunderii extracontractuale a Uniunii în temeiul articolului 340 TFUE. Or, la punctul 73 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi concluzionat că recurenta nu a demonstrat că putea fi identificată cu certitudine de către un cititor al comunicatului de presă în litigiu cu ajutorul unor mijloace care pot, în mod rezonabil, să fie utilizate.
- 36 În plus, Comisia arată că, la punctul 58 din hotărârea atacată, Tribunalul a concluzionat că recurenta nu demonstrase existența niciunui caz precis în care ar fi fost identificată prin simpla lectură a comunicatului de presă în litigiu. Astfel, recurenta nu se poate întemeia în mod valabil pe faptul că ar fi putut să fie identificată de membri ai familiei sale sau de colegi. În plus, așa cum ar reieși din cuprinsul punctelor 73 și 78-81 din hotărârea atacată, în fața Tribunalului s-ar fi stabilit că singura persoană care a determinat și a dezvăluit publicului identitatea recurente era jurnalistul german, dar că el cunoștea deja parcursul acesteia și pe cel al tatălui ei și că jurnalistul respectiv dispunea de un număr mare de informații. Or, în stadiul recursului, nu s-ar putea contesta că acest jurnalist dispunea de „cunoștințe externe subiective” cu privire la recurentă.
- 37 În ceea ce privește al doilea aspect al primului motiv, Comisia susține că din cuprinsul punctelor 65-68 din hotărârea atacată nu reiese că numai mijloacele „minore sau ne semnificative” corespund definiției „mijloacelor care pot, în mod rezonabil, să fie utilizate”. În special, argumentația recurente s-ar întemeia pe o interpretare eronată și izolată a ultimei teze a punctului 65 din hotărârea atacată, care ar trebui coroborată cu restul conținutului acestui punct 65 și cu punctele 61-68 din această hotărâre, în care Tribunalul a examinat argumentația recurente. Criteriul juridic utilizat de Tribunal ar fi privit tocmai aspectul dacă recurenta era identificabilă în comunicatul de presă în litigiu cu ajutorul unor mijloace care pot, în mod rezonabil, să fie utilizate.

b) Aprecierea Curții

- 38 Prin intermediul primului și al celui de al doilea aspect ale primului motiv, recurenta reproșează în esență Tribunalului că a săvârșit mai multe erori de drept statuând că informațiile care figurează în comunicatul de presă în litigiu nu intră în sfera noțiunii de „date cu caracter personal” în sensul articolului 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725 și că, prin urmare, acest regulament nu îi era aplicabil.

1) Cu privire la admisibilitatea primului aspect al primului motiv

- 39 Comisia consideră că anumite argumente formulate în susținerea primului aspect al primului motiv țin de aprecierea faptelor de către Tribunal și, ca atare, nu intră sub sfera controlului Curții în cadrul prezentului recurs.
- 40 În această privință, trebuie amintit că o calificare juridică a unui fapt sau a unui act efectuată de Tribunal este o chestiune de drept care poate fi invocată în recurs (Hotărârea din 12 mai 2022, Klein/Comisia, C-430/20 P, EU:C:2022:377, punctul 41 și jurisprudența citată).
- 41 Or, reiese din formularea primului aspect al primului motiv, precum și din ansamblul argumentelor invocate în susținerea sa că recurenta reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept întemeindu-se pe criterii juridice eronate în interpretarea pe care acesta a dat-o termenilor „persoană fizică identificabilă” și efectuând, pe acest temei, o calificare juridică eronată a informațiilor din comunicatul de presă în litigiu ca neintrând în sfera noțiunii de „date cu caracter personal” care figurează la articolul 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725.
- 42 Rezultă că primul aspect al primului motiv este admisibil.

2) Cu privire la temeinicia primului și a celui de al doilea aspect ale primului motiv

- 43 Cu titlu introductiv, este necesar să se arate că definiția noțiunii de „date cu caracter personal” prevăzută la articolul 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725 este în esență identică cu cea care figurează la articolul 4 punctul 1 din RGPD. În plus, astfel cum reiese din considerentele (4) și (5) ale Regulamentului 2018/1725, precum și din articolul 2 alineatul (3) și din articolul 98 din RGPD, legiuitorul Uniunii a intenționat să instituie un regim de protecție a datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii care este echivalent cu cel al RGPD pentru a asigura o protecție uniformă și consecventă a persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor lor cu caracter personal în Uniune. Prin urmare, este necesar să se asigure o interpretare identică a articolului 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725 și a articolului 4 punctul 1 din RGPD.
- 44 Articolul 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725 prevede că o dată cu caracter personal este constituită de „orice informație privind o persoană fizică identificată sau identificabilă”.
- 45 Or, Curtea a statuat că expresia „orice informații” cuprinsă în definiția noțiunii de „date cu caracter personal” care figurează la articolul 4 punctul 1 din RGPD reflectă obiectivul legiuitorului Uniunii de a atribui un sens larg acestei noțiuni, care înglobează potențial orice tip de informații, atât obiective, cât și subiective, sub formă de opinii sau de aprecieri, cu condiția ca acestea să „privească” persoana în cauză. O informație privește o persoană fizică identificată sau identificabilă atunci când, ca urmare a conținutului, a scopului sau a efectului său, informația este legată de o persoană identificabilă (Hotărârea din 4 mai 2023, Österreichische Datenschutzbehörde și CRIF, C-487/21, EU:C:2023:369, punctele 23 și 24).
- 46 În ceea ce privește caracterul „identificabil” al unei persoane fizice, articolul 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725 precizează că o persoană fizică identificabilă este „o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare, cum ar fi un nume, un număr de identificare, date de localizare, un identificator online, sau la unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale fizice, fiziologice, genetice, psihice, economice, culturale sau sociale a persoanei fizice respective”.

- 47 Utilizarea de către legiuitorul Uniunii a termenului „indirect” urmărește să indice că, pentru a califica o informație drept dată cu caracter personal, nu este necesar ca această informație să permită, singură, identificarea persoanei vizate (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 octombrie 2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, punctul 41).
- 48 Considerentul (16) al Regulamentului 2018/1725 precizează în această privință că, pentru a se determina dacă o persoană fizică este identificabilă, ar trebui să se ia în considerare „toate mijloacele [...] pe care este probabil, în mod rezonabil”, să le utilizeze fie operatorul, fie „o altă persoană”, în scopul identificării, „în mod direct sau indirect”, a persoanei fizice respective. Astfel, pentru ca o dată să poată fi calificată drept „dată cu caracter personal”, nu este necesar ca toate informațiile care permit identificarea persoanei vizate să se afle în posesia unei singure persoane (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 octombrie 2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, punctul 43).
- 49 În special, împrejurarea că sunt necesare informații suplimentare pentru identificarea persoanei vizate nu este de natură să excludă posibilitatea ca datele în cauză să fie calificate drept date cu caracter personal (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 octombrie 2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, punctul 44).
- 50 Cu toate acestea, este necesar deopotrivă ca posibilitatea de a corobora datele în cauză cu informații suplimentare să constituie un mijloc care poate fi pus în aplicare în mod rezonabil pentru identificarea persoanei vizate. Pentru a se determina dacă este probabil, în mod rezonabil, să fie utilizate mijloace pentru identificarea persoanei fizice, ar trebui, potrivit considerentului (16) al Regulamentului 2018/1725, să fie luați în considerare toți factorii obiectivi, precum costurile și intervalul de timp necesare pentru identificare, ținându-se seama atât de tehnologia disponibilă la momentul prelucrării, cât și de dezvoltarea tehnologică.
- 51 În această privință, Curtea a statuat deja că un mijloc nu poate fi utilizat în mod rezonabil pentru a identifica persoana vizată atunci când identificarea acestei persoane ar fi interzisă prin lege sau nerealizabilă în practică, de exemplu ca urmare a faptului că ar implica un efort disproporționat în termeni de timp, de costuri și de forță de muncă, astfel încât riscul unei identificări pare în realitate nesemnificativ (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 octombrie 2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, punctul 46).
- 52 În speță, în cadrul examinării sale prin care urmărește să stabilească dacă comunicatul de presă în litigiu cuprinde date cu caracter personal în sensul articolului 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725, la punctul 49 din hotărârea atacată Tribunalul a amintit că numai actele sau comportamentele imputabile unei instituții sau unui organ al Uniunii pot determina angajarea răspunderii Uniunii. La acest punct 49, Tribunalul a dedus din cele arătate că identificarea recurentei trebuia să decurgă din comunicatul de presă în litigiu și nu putea rezulta din elemente exterioare care nu țin de comportamentul reproșat OLAF, astfel încât și-a concentrat examinarea asupra informațiilor prezente doar în acest comunicat și care erau de natură, după caz, să permită cititorilor săi să o identifice pe recurentă.
- 53 În ceea ce privește, în continuare, dezvăluirea identității recurentei de către jurnalistul german care publicase un articol pe rețelele sociale (Twitter) cu privire la acuzațiile formulate de OLAF cuprinse în comunicatul de presă în litigiu ce o privea, la punctele 82 și 87 din hotărârea atacată Tribunalul a considerat că această dezvăluire nu putea fi luată în considerare întrucât jurnalistul respectiv nu fusese în măsură să identifice recurenta doar pe baza identificărilor prezente în comunicatul de presă în litigiu și că acesta avusese nevoie să utilizeze elemente de identificare

externe și complementare comunicatului menționat. Pentru a ajunge la această concluzie, Tribunalul a considerat printre altele, la punctele 76 și 81 din hotărârea atacată, că jurnalistul respectiv era nu un cititor mediu, ci un jurnalist de investigație profesionist specializat în domeniul științelor, care dispunea de cunoștințe externe subiective referitoare la recurentă.

- 54 Cu toate acestea, chestiunea dacă informațiile cuprinse într-un comunicat de presă care emană de la o instituție sau de la un organ al Uniunii intră în sfera noțiunii de „date cu caracter personal” în sensul articolului 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725 nu poate fi confundată cu cea referitoare la condițiile necesare pentru angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii. Această primă chestiune trebuie să fie apreciată exclusiv în raport cu condițiile prevăzute de dispoziția menționată și nu poate, așadar, contrar celor statuate de Tribunal la punctul 49 din hotărârea atacată, să depindă de considerații referitoare la imputabilitatea unui act Uniunii.
- 55 În această din urmă privință, așa cum reiese din considerentele expuse la punctele 48-51 din prezenta hotărâre, „identificării indirecte” a unei persoane îi este inerent faptul că, pentru identificarea persoanei vizate, informațiile suplimentare trebuie să se coroboreze cu datele în cauză. Reiese de asemenea din cele arătate că împrejurarea că aceste informații suplimentare țin de o altă persoană sau sursă decât cea a operatorului de date în cauză nu exclude nicidecum, contrar celor statuate de Tribunal la punctele 49 și 87 din hotărârea atacată, caracterul identificabil al unei persoane.
- 56 În plus, Regulamentul 2018/1725 nu impune nicio condiție în ceea ce privește persoanele care pot identifica persoana de care este legată o informație, considerentul (16) al acestui regulament referindu-se nu numai la operator, ci și la „o altă persoană”.
- 57 În ceea ce privește în special un comunicat de presă emis de o autoritate de investigație în scopul informării publicului cu privire la rezultatul unei investigații, prin natura sa acesta are vocația să se adreseze în special jurnaliștilor, astfel încât ei nu pot fi deosebiți de un „cititor mediu”, la care se referă punctul 76 din hotărârea atacată.
- 58 Cu toate acestea, împrejurarea că un jurnalist de investigație, precum în speță, a divulgat identitatea unei persoane vizate de un comunicat de presă nu poate permite, în sine, să se concluzioneze că informațiile care figurează în acest comunicat trebuie să fie calificate în mod obligatoriu drept date cu caracter personal în sensul articolului 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725 și să se exonereze de obligația de a efectua examinarea caracterului identificabil al persoanei în cauză.
- 59 Referitor la aspectul dacă Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în calificarea juridică a faptelor în ceea ce privește caracterul identificabil al recurentei, comunicatul de presă în litigiu cuprinde, astfel cum a arătat în esență Tribunalul la punctele 53-55 din hotărârea atacată, un anumit număr de informații referitoare la recurentă care pot să permită identificarea acesteia, și anume genul, cetățenia și profesia acesteia, indicarea faptului că era vorba despre o persoană tânără și că era responsabilă de proiectul de cercetare finanțat în discuție, ca și menționarea cuantumului subvenției, a organismului de acordare, și anume ERCEA, a naturii entității care găzduia proiectul și a țării în care se afla aceasta, și anume o universitate în Grecia, referirea la tatăl persoanei în cauză și la faptul că acesta își exercita profesia în cadrul aceleiași entități, precum și numărul aproximativ de cercetători care lucrau pentru proiectul menționat sub îndrumarea persoanei în cauză.

- 60 Or, contrar concluziei la care a ajuns Tribunalul la punctul 68 din hotărârea atacată, informațiile referitoare la genul unei persoane vizate de un comunicat de presă, la cetățenia acesteia, la activitatea tatălui său, la cuantumul subvenției pentru un proiect științific și la localizarea geografică a entității care găzduiește acest proiect științific, luate în considerare împreună, conțin informații de natură să permită identificarea persoanei vizate de acel comunicat de presă, în special a persoanelor care lucrează în același domeniu științific și care cunosc parcursul său profesional.
- 61 În acest context, jurisprudența Curții amintită la punctul 51 din prezenta hotărâre nu permite calificarea riscului unei identificări a persoanei vizate ca fiind nesemnificativ. În această privință, în cazul persoanelor care lucrează în același domeniu științific, informații precum cele amintite la punctul anterior din prezenta hotărâre, luate în considerare împreună, sunt de natură să permită identificarea persoanei vizate, fără ca această identificare să implice un efort disproporționat în ceea ce privește intervalul de timp, costurile și forța de muncă. În plus, contrar celor susținute de Comisie, recurenta nu avea obligația de a dovedi că a fost efectiv identificată de una dintre aceste persoane, întrucât o asemenea condiție nu este prevăzută la articolul 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725, acesta limitându-se să impună ca o persoană să fie „identificabilă”.
- 62 Pe de altă parte, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 66 din hotărârea atacată, descrierea pe site-ul internet al ERCEA a aproximativ 70 de proiecte finanțate de această agenție, ale căror instituții-gazdă erau situate în Grecia, cuprindea mai multe elemente-cheie care permiteau utilizatorului de internet să găsească informațiile dorite, precum numele responsabilului proiectului sau numele instituției-gazdă ori cuantumul finanțării.
- 63 Or, un comunicat de presă care menționează comportamente pretins nelegale, precum acte de fraudă sau de corupție, poate suscita un interes cert din partea publicului și poate determina cititorii săi, în special jurnaliști, să facă cercetări cu privire la persoana vizată de comunicat. Într-un asemenea context, efortul care constă în efectuarea unor asemenea cercetări pe un site internet precum cel al ERCEA, prin parcurgerea descrierii a aproximativ 70 de proiecte finanțate care figurează pe acest site, coroborate cu alte cercetări pe internet care permit aparent obținerea numelui și a altor identificatori ai persoanei vizate de comunicatul de presă în litigiu, nu pare nicidecum disproporționat, astfel încât riscul de identificare a recurente de către jurnaliști sau de către alte persoane care nu cunosc parcursul său profesional nu putea fi calificat drept nesemnificativ în sensul jurisprudenței citate la punctul 51 din prezenta hotărâre.
- 64 Din considerațiile care precedă rezultă că, la punctele 49 și 87 din hotărârea atacată, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept considerând că identificarea recurente nu putea rezulta din elemente exterioare sau complementare care nu țin de comportamentul reproșat OLAF. În plus, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept cu ocazia calificării juridice a faptelor care îi erau prezentate statuând, la punctul 68 din hotărârea atacată, că identificatorii din comunicatul de presă în litigiu nu permiteau în mod rezonabil identificarea recurente, nici pe baza unei simple lecturi obiective a acestui comunicat, nici cu ajutorul unor mijloace „care pot, în mod rezonabil, să fie utilizate” de unul dintre cititorii săi.
- 65 Drept consecință, Tribunalul a statuat de asemenea în mod eronat, la punctele 91 și 92 din hotărârea atacată, că informațiile cuprinse în comunicatul de presă în litigiu nu intrau în sfera noțiunii de „date cu caracter personal” prevăzute la articolul 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725 și că acest regulament nu se aplica în speță.
- 66 În aceste condiții, primul și al doilea aspect ale primului motiv trebuie să fie admise.

2. Cu privire la al treilea și la al patrulea aspect ale primului motiv

- 67 Având în vedere cele statuate la punctul 65 din prezenta hotărâre, nu este necesară examinarea celui de al treilea și a celui de al patrulea aspect ale primului motiv, acestea privind de asemenea temeinicia concluziilor care figurează la punctele 91 și 92 din hotărârea atacată.

B. Cu privire la al doilea motiv

1. Argumentația părților

- 68 Prin intermediul celui de al doilea motiv de recurs, recurenta contestă concluzia Tribunalului care figurează la punctul 106 din hotărârea atacată, potrivit căreia ea nu se putea prevala de o încălcare a principiului prezumției de nevinovăție prevăzut la articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2013 și consacrat la articolul 48 alineatul (1) din cartă coroborat cu articolul 6 paragraful 2 din CEDO, întrucât nu era identificată sau identificabilă în comunicatul de presă în litigiu. Recurenta consideră că Tribunalul a săvârșit, în orice caz, o eroare de drept aplicând criteriile prevăzute la articolul 3 punctul 1 din Regulamentul 2018/1725 în cadrul examinării privind existența unei eventuale încălcări a acestui principiu. Astfel, ar fi suficient ca o persoană să poată fi identificată prin orice mijloc, independent de intervalul de timp și de costurile necesare în acest scop.
- 69 Comisia solicită respingerea celui de al doilea motiv în special pentru că o încălcare a prezumției de nevinovăție presupune ca persoana care se prevalează de o asemenea încălcare să fie o persoană identificată sau identificabilă, ceea ce nu ar fi cazul în speță.

2. Aprecierea Curții

- 70 Având în vedere concluzia care figurează la punctul 65 din prezenta hotărâre, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept statuând, la punctul 106 din hotărârea atacată, că recurenta nu era identificată sau identificabilă în comunicatul de presă în litigiu și că, din această cauză, ea nu a putut demonstra o atingere adusă prezumției sale de nevinovăție.
- 71 Prin urmare, fără a fi necesară examinarea celorlalte argumente invocate în cadrul celui de al doilea motiv de recurs, acest motiv trebuie să fie admis.

C. Cu privire la al treilea motiv

1. Argumentația părților

- 72 Prin intermediul celui de al treilea motiv de recurs, recurenta susține că, la punctele 157 și 169 din hotărârea atacată, Tribunalul a denaturat în mod vădit un element de probă aferent încălcării dreptului la bună administrare, consacrat la articolul 41 din cartă.
- 73 În primul rând, recurenta arată că, în mod contrar constatării efectuate de Tribunal la punctul 157 din hotărârea atacată, din simpla lecturare a raportului final al OLAF reiese că toți cercetătorii – iar nu numai unii dintre ei – au declarat că au participat la proiect. Astfel, la punctul 2.3.3.2 din acest raport s-ar menționa în mod expres că „cei zece cercetători care au răspuns la chestionarele

OLAF au confirmat că au participat la proiectul MINATRAN”. În același mod, din cuprinsul aceluiași punct din acest raport, potrivit căruia „[t]otuși, anumiți cercetători nu au confirmat nici cheltuielile care fuseseră declarate de [Universitatea Aristotel] în numele lor, nici deținerea unui cont bancar grec”, precum și din rezumatul răspunsurilor date de cercetătorii care figurează în raportul menționat ar reieși că majoritatea cercetătorilor știau efectiv că se deschiseseră conturi bancare în numele lor și că fuseseră efectuate plăți în favoarea lor. Astfel, deși din ansamblul răspunsurilor cercetătorilor ar reieși că toți știau că numele lor erau legate de proiect, comunicatul de presă în litigiu ar indica în mod inexact că niciun cercetător nu avea cunoștință de aceasta. În plus, aprecierea Tribunalului potrivit căreia în comunicatul respectiv se dorea să se spună „anumiți” cercetători prin utilizarea termenului „niciunul” ar constitui o denaturare a acestuia.

- 74 În al doilea rând, în ceea ce privește punctul 169 din hotărârea atacată, recurenta arată că din cuprinsul punctului 2.3.3.1 din raportul final al OLAF reiese că unicul reproș care îi fusese adresat, ca încercare de obstrucționare a investigației, era faptul că a trimis un singur mesaj electronic unui singur cercetător. Chiar dacă s-ar presupune că trimiterea acestui unic mesaj, în care ea doar a semnalat cercetătorului menționat că nu era obligat să răspundă la chestionarul OLAF, poate fi calificată drept încercare de obstrucționare a investigației, constatarea care figurează la punctul 169 din hotărârea atacată, potrivit căreia aceasta ar fi „contactat în mai multe rânduri anumiți cercetători”, ar constitui o denaturare vădită a faptelor.
- 75 Potrivit Comisiei, Tribunalul a statuat în mod întemeiat la punctul 157 din hotărârea atacată că OLAF nu a divulgat în comunicatul de presă în litigiu informații inexacte care denaturau concluziile raportului său final. În orice caz, numai o încălcare suficient de gravă a principiului diligenței ar putea da naștere unei răspunderi extracontractuale a Uniunii.
- 76 În plus, argumentele recurente îndreptate împotriva punctului 169 din hotărârea atacată ar trebui de asemenea să fie respinse. Astfel, pentru a susține pretinsa denaturare, recurenta s-ar prevala de anumite elemente specifice ale raportului final al OLAF, fără a lua în considerare faptul că alte elemente care figurează în același raport indicau că ea luase deopotrivă legătura cu un cercetător pentru a-l informa că nu era obligat să răspundă OLAF și cu un alt cercetător pentru ca acesta să își rectifice răspunsurile inițiale. Pe de altă parte, OLAF ar fi considerat că retragerea sau modificarea spontană de către anumiți cercetători în aceeași perioadă a răspunsurilor pe care le-au dat inițial constituia un indiciu că acei cercetători primiseră e-mailuri cu conținut similar.

2. Aprecierea Curții

- 77 La punctul 157 din hotărârea atacată, Tribunalul a statuat printre altele că din dosar rezulta că, prin utilizarea termenilor „[n]iciunul dintre acești cercetători nu avea cunoștință” în al cincilea paragraf al comunicatului de presă în litigiu pentru a desemna „anumiți cercetători”, OLAF nu a divulgat informații inexacte care ar denatura concluziile raportului său final. La punctul 169 din această hotărâre, Tribunalul a considerat, în ceea ce privește menționarea în al patrulea paragraf al acestui comunicat, a „încercărilor” prezumate de obstrucționare a investigației de către recurentă, că, așa cum reieșea din raportul final al OLAF, acesta a constatat pe durata investigației că recurenta luase legătura în mai multe rânduri cu anumiți cercetători și că a considerat că actele respective constituie obstacole în calea investigației sale.
- 78 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, o denaturare trebuie să reiasă în mod evident din înscrisurile de la dosar, fără a fi necesară o nouă apreciere a faptelor și a probelor (Hotărârea din 25 iulie 2018, Orange Polska/Comisia, C-123/16 P, EU:C:2018:590, punctul 75 și

jurisprudența citată). O denaturare are loc atunci când, fără a recurge la noi elemente de probă, aprecierea elementelor de probă existente apare ca fiind vădit eronată (Hotărârea din 17 iunie 2010, Lafarge/Comisia, C-413/08 P, EU:C:2010:346, punctul 17 și jurisprudența citată).

- 79 Pe de altă parte, deși o denaturare a elementelor de probă poate consta într-o interpretare a unui document contrară conținutului acestuia, ea trebuie să reiasă în mod evident din dosarul prezentat Curții și presupune ca Tribunalul să fi depășit în mod vădit limitele unei aprecieri rezonabile a acestor elemente de probă. În această privință, nu este suficient să se arate că un document ar putea face obiectul unei interpretări diferite de cea reținută de Tribunal (Hotărârea din 16 februarie 2023, Comisia/Italia și Spania, C-635/20 P, EU:C:2023:98, punctul 127, precum și jurisprudența citată).
- 80 Având în vedere această jurisprudență, constatările factuale efectuate de Tribunal la punctele 157 și 169 din hotărârea atacată nu ar putea fi repuse în discuție decât dacă s-ar demonstra că rezultă în mod vădit din înscrisurile prezentate Tribunalului că aceste constatări sunt inexacte.
- 81 În ceea ce privește, în primul rând, punctul 157 din hotărârea atacată, recurenta reproșează Tribunalului că a denaturat atât comunicatul de presă în litigiu, cât și concluziile raportului final al OLAF.
- 82 În această privință, trebuie amintit că OLAF a indicat, în a treia frază a celui de al cincilea paragraf al comunicatului de presă în litigiu, că „[a]numiți cercetători despre care s-a spus că au fost implicați în proiectul de cercetare au fost contactați de OLAF”. Constatarea care figurează în fraza următoare, potrivit căreia „[n]iciunul dintre ei nu știa că numele lor era legat de proiect și nici nu avea cunoștința de conturile bancare deschise pe numele lor sau de eventualele plăți efectuate în favoarea lor”, trebuie, așadar, să fie înțeleasă că se aplica tuturor cercetătorilor care au fost contactați de OLAF.
- 83 Prin urmare, pe de o parte, interpretând, la punctul 157 menționat, această din urmă frază a comunicatului de presă în litigiu în sensul că OLAF urmărea să constate că anumiți cercetători pe care îi contactase nu știau că numele lor erau legate de proiect și nici nu aveau cunoștință despre conturile bancare deschise pe numele lor sau despre plata în favoarea lor, cu toate că acest comunicat de presă în litigiu nu poate fi înțeles decât în sensul că viza toți cercetătorii contactați de OLAF, Tribunalul a denaturat conținutul acestuia.
- 84 Pe de altă parte, în ceea ce privește pretinsa denaturare a concluziilor raportului final al OLAF, este necesar să se arate că din concluziile menționate, care figurează la punctul 2.3.3.2 din acest raport, reiese că zece cercetători despre care se presupune că au participat la proiect au răspuns la chestionarul OLAF și „au confirmat participarea la proiectul MINATRA”. Din cuprinsul acestui punct rezultă de asemenea că „[t]otuși, unii cercetători nu au confirmat nici cheltuielile care fuseseră declarate de [Universitatea Aristotel] pe numele lor, nici deținerea unui cont bancar grec”. În aceste condiții, reiese în mod vădit că, în mod contrar celor ce rezultă din comunicatul de presă în litigiu, nu toți cercetătorii contactați de OLAF nu știau că numele lor erau legate de proiect și nu aveau cunoștință despre conturile bancare deschise pe numele lor sau despre o plată în favoarea lor. Tribunalul a denaturat, așadar, concluziile raportului final menționat, statuând, la punctul 157 din hotărârea atacată, că OLAF nu a divulgat informații inexacte la al cincilea paragraf al comunicatului de presă în litigiu.

- 85 În ceea ce privește, în al doilea rând, punctul 169 din hotărârea atacată, reiese din textul punctului 2.3.3.1 din raportul final, la care se referă recurenta, că aceștia i s-a reproșat, ca încercare de obstrucționare a investigației, că a trimis un mesaj electronic unui singur cercetător, deși comunicatul de presă în litigiu se referă în mod abstract la mai multe încercări de obstrucționare. Cu toate acestea, nu reiese în mod vădit că OLAF ar fi intenționat să se refere în mod exhaustiv, în cadrul aceluși punct din raportul final, la încercările de obstrucționare reproșate recurentei.
- 86 Astfel, nu rezultă în mod vădit că Tribunalul a denaturat raportul final al OLAF statuând, la punctul 169 din hotărârea atacată, că, astfel cum reiese din acest raport, OLAF a constatat pe durata investigației sale că recurenta contactase în mai multe rânduri anumiți cercetători și că a considerat că aceste acte constituie obstacole în calea investigației sale.
- 87 Rezultă că al treilea motiv de recurs trebuie să fie admis doar în măsura în care Tribunalul a respins motivul întemeiat pe o încălcare a dreptului la bună administrare, în ceea ce privește al cincilea paragraf al comunicatului de presă în litigiu, și trebuie să fie respins în rest.
- 88 Întrucât primul și al doilea motiv, precum și o parte a celui de al treilea motiv de recurs au fost admise, se impune anularea hotărârii atacate în măsura în care, prin aceasta, Tribunalul a respins concluziile acțiunii prin care s-a solicitat obligarea Comisiei la repararea prejudiciului rezultat din încălcarea de către OLAF a obligațiilor care îi revin în temeiul Regulamentului 2018/1725, a principiului prezumției de nevinovăție și a dreptului la bună administrare.
- 89 În rest, recursul trebuie să fie respins.

VI. Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

- 90 Conform articolului 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate să soluționeze în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată.
- 91 Situația este diferită în speță.
- 92 Astfel, Tribunalul nu a verificat aspectul dacă prin publicarea comunicatului de presă în litigiu OLAF a încălcat prezumția de nevinovăție prevăzută la articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2013 și consacrată la articolul 48 alineatul (1) din cartă coroborată cu articolul 6 paragraful 2 din CEDO și nici dacă, în cazul unei asemenea încălcări, ar fi fost întrunite condițiile pentru a se constata o răspundere extracontractuală a Uniunii în temeiul articolului 340 TFUE.
- 93 În aceste condiții, litigiul nu este în stare de judecată.

VII. Cu privire la cheltuielile de judecată

- 94 Întrucât cauza este trimisă Tribunalului spre rejudecare, cererea privind cheltuielile de judecată aferente recursului se soluționează odată cu fondul.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 4 mai 2022, OC/Comisia (T-384/20, EU:T:2022:273), în măsura în care, prin aceasta, Tribunalul a respins concluziile acțiunii prin care s-a solicitat obligarea Comisiei Europene la repararea prejudiciului rezultat din încălcarea de către Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) a obligațiilor care îi revin în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Regulamentului nr. 45/2001 și a Deciziei nr. 1247/2002/CE, a principiului prezumției de nevinovăție și a dreptului la bună administrare.**
- 2) **Respinge în rest recursul.**
- 3) **Trimite cauza T-384/20 spre rejudecare Tribunalului Uniunii Europene.**
- 4) **Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.**

Semnături